

Wybory do Parlamentu Europejskiego

9 czerwca 2024 r.

**Krajowe Biuro Wyborcze
Delegatura w Białymstoku
Część druga !**

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA I SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA W OBWODZIE

- czynności związane z ustaleniem wyników głosowania i sporządzeniem protokołu głosowania komisja wykonuje wspólnie tzn. **wszyscy obecni członkowie**
- **nie jest dopuszczalne tworzenie spośród członków komisji grup roboczych**, które wykonywałyby oddzielnie czynności po zakończeniu głosowania.

- czynności związane z **ustaleniem wyników głosowania** i sporządzeniem protokołów głosowania komisja wykonuje, **w składzie nie mniejszym niż 2/3 pełnego składu**, w tym przewodniczący lub jego zastępca.
- jeżeli skutek obliczeń okaże się, że 2/3 liczby pełnego składu komisji jest liczbą ułamkową, wówczas należy dokonać zaokrąglenia w górę.
- oznacza to, że wszystkie czynności związane z ustaleniem wyników głosowania w obwodzie i sporządzeniem protokołu głosowania komisja powołana w liczbie

✓ **5 osób** – musi wykonywać w składzie

nie mniejszym niż **4 osoby;**

✓ **6 osób** – musi wykonywać w składzie

nie mniejszym niż **4 osoby;**

✓ **7 osób** – musi wykonywać w składzie

nie mniejszym niż **5 osoby;**

✓ **8 osób** – musi wykonywać w składzie

nie mniejszym niż **6 osoby;**

✓ **9 osób** – musi wykonywać w składzie

nie mniejszym niż **6osób;**

✓ **10 osób** – musi wykonywać w składzie

nie mniejszym niż **7 osób;**

✓ **11 osób** – musi wykonywać w składzie

nie mniejszym niż **8 osób;**

✓ **12 osób** – musi wykonywać w składzie

nie mniejszym niż **8 osób;**

✓ **13 osób** – musi wykonywać w składzie

nie mniejszym niż **9 osób**

Ustalenie wyników głosowania i sporządzenie protokołów głosowania w obwodzie pkt. I. protokołu

- należy mieć na uwadze, że: liczby wpisuje się, zaczynając od prawej strony, tj. w następujący sposób:
 - **liczby jednocyfrowe** wpisuje się w ostatniej kratce z prawej strony,
 - **liczby dwucyfrowe** – w dwóch ostatnich kratkach z prawej strony,
 - **liczby trzycyfrowe** – w trzech ostatnich kratkach z prawej strony itd.,
 - czyli tak, aby ostatnia cyfra wpisywanej liczby wypadła w ostatniej kratce z prawej strony
-
- **jeżeli ustalona przez komisję liczba wynosi zero, w ostatniej kratce z prawej strony należy wpisać cyfrę „0”.**

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

czynności przed otwarciem urny

komisja dokonuje rozliczenia kart do głosowania

Krok 1.

komisja wpisuje **w punkcie 1 protokołu** liczbę otrzymanych kart do głosowania (ustaloną/przeliczoną kolejny raz przed rozpoczęciem głosowania tj. przed 7 rano!
Dodając ewentualne karty otrzymane z rezerwy)

1	Liczba kart do głosowania otrzymanych przez obwodową komisję wyborczą, ustalona po ich przeliczeniu przed rozpoczęciem głosowania, z uwzględnieniem ewentualnych kart otrzymanych z rezerwy		1	0	1	0
---	--	--	---	---	---	---

Krok 2.

ustalenie **liczby wyborców uprawnionych do głosowania – punkt 2 protokołu**

ustala się na podstawie liczby osób umieszczonych w spisie łącznie z osobami dopisanymi przez komisję w trakcie głosowania na dodatkowym formularzu spisu.

- **w pierwszej kolejności komisja** ustala liczbę wyborców – obywateli polskich, tj. umieszczonych w części A spisu wyborców, łącznie z osobami dopisanymi przez komisję w trakcie głosowania na dodatkowym formularzu dla części A spisu.
- **następnie komisja** ustala liczbę wyborców — obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, tj. umieszczonych w części B spisu wyborców

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA c.d

czynności przed otwarciem urny

2	Liczba wyborców uprawnionych do głosowania (umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy) w chwili zakończenia głosowania		1	0	0	5
2a	w tym umieszczonych w części A spisu wyborców (obywatele polscy)		1	0	0	5
2b	w tym umieszczonych w części B spisu wyborców (obywatele UE niebędący obywatelami polskimi)					0

Uwaga! Suma liczb z pkt 2a i 2b **musi być równa** liczbie z pkt 2.

Krok 3.

Komisja przelicza **niewykorzystane karty do głosowania** i liczbę wpisuje się **w punkcie 3** protokołu głosowania.

- karty niewykorzystane należy zapakować w pakiet, opieczetować go i opisać.

3	Liczba niewykorzystanych kart do głosowania			6	5	8
---	---	--	--	---	---	---

Krok 4.

komisja ustala **liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania** tzn. ustala liczbę podpisów potwierdzających otrzymanie karty do głosowania

- z uwzględnieniem podpisów złożonych na dodatkowych formularzach części A i części B spisu wyborców.

(nie uwzględnia się liczby adnotacji o wystąpieniu pakiety wyborczego)

4	Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania w lokalu wyborczym (liczba podpisów w spisie oraz adnotacji o wydaniu karty bez potwierdzenia podpisem w spisie)			3	5	0
4a	w tym w części A spisu wyborców <i>(obywatele polscy)</i>			3	5	0
4b	w tym w części B spisu wyborców <i>(obywatele UE niebędący obywatelami polskimi)</i>					0

Uwaga! Suma liczb z pkt 4a i 4b **musi być równa liczbie z pkt 4.**

Suma liczb z pkt 3 i 4 **powinna być równa liczbie z pkt 1**, jeśli tak nie jest — *przypuszczalną przyczynę należy opisać w pkt 16.*

IV. UWAGI I ADNOTACJE

16.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy sumą liczb z pkt.3 i 4 liczbą z pkt.1; jeżeli różnica nie występuje, wpisać „brak uwag”: **1.brak podpisu wyborcy o przyjęciu karty**
2.komisja źle policzyła otrzymane karty (karty mogły być sklezione)

.....

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA c.d. czynności przed otwarciem urny

Krok 5.

- komisja ustala **liczbę wyborców, którym wysłano pakiety wyborcze**
 - wykonują komisje, które w spisie wyborców miały zamieszczone adnotacje o wysłaniu pakietu wyborczego do wyborcy.
 - pozostałe komisje wpisują cyfrę „0”.

Liczbę tę wpisuje się w punkcie 5 protokołu głosowania.

5	Liczba wyborców, którym wysłano pakiety wyborcze					1
---	--	--	--	--	--	---

oraz ...

- ustala **łącną liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania w lokalu wyborczym oraz w głosowaniu korespondencyjnym**

6	Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania w lokalu wyborczym oraz w głosowaniu korespondencyjnym (<i>łącznie</i>)			3	5	1
---	--	--	--	---	---	---

Uwaga! Suma liczb z pkt 4 i 5 **musi być równa** liczbie z pkt 6.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA c.d.

Krok 6.

komisja ustala **liczbę wyborców głosujących przez pełnomocnika** – na podstawie liczby podpisów w spisie wyborców, złożonych obok dopisku „pełnomocnik” w rubryce „Uwagi”. Liczbę wpisuje się w **punkcie 7 protokołu**.

jednocześnie ..

- komisja ustala **liczbę wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania** - ustalenia tego dokonuje się na podstawie liczby otrzymanych zaświadczeń, które komisja **odebrała od wyborcy i dołączyła do spisu wyborców**

Liczbę tę wpisuje się w punkcie 8 protokołu głosowania.

7	Liczba wyborców głosujących przez <i>pełnomocnika (liczba kart do głosowania wydanych na podstawie aktów pełnomocnictwa otrzymanych przez obwodową komisję wyborczą)</i>					2
8	Liczba wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania					5
Uwaga! Suma liczb z pkt 7 i 8 musi być mniejsza lub równa liczbie z pkt 4.						

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA c.d.

czynności przed otwarciem urny

Krok 7.

liczby dotyczące głosowania korespondencyjnego - wpisują komisje, **które w spisie wyborców miały informacje o wysłaniu pakietu** wyborczego do wyborcy.

- **pozostałe komisje w punktach 9–9e protokołu głosowania wpisują cyfrę „0”.**
- liczby komisja wpisuje **w punktach 9-9e protokołu głosowania**

9	Liczba otrzymanych kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym					1
9a	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których nie było oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu					0
9b	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których oświadczenie nie było podpisane przez wyborcę					0
9c	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których nie było koperty na kartę do głosowania					0
9d	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których znajdowała się niezaklejona koperta na kartę do głosowania					0
9e	Liczba kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym wrzuconych do urny					1

- liczba otrzymanych kopert zwrotnych **(punkt 9) nie może być większa** od liczby wyborców, **którym wysłano pakiety wyborcze (punkt 5)**
- **Suma liczb z punktów 9a–9e nie może być mniejsza od liczby otrzymanych kopert zwrotnych (punkt 9).**

CZYNNOŚCI PO OTWORZENIU URNY WYBORCZEJ

Bardzo ważne !!!

- wszystkie czynności komisja wykonuje jak to tylko możliwe **w pełnym składzie**, pod żadnym pozorem w tzw. podzespołach. Kwalifikacji głosów dokonujemy **„na oczach” członków komisji**.
- w sytuacjach wątpliwych, przewodniczący zarządza przegłosowanie ostatecznego stanowiska komisji.

I

1. komisja sprawdza, czy pieczęcie na urnie oraz na wlocie do urny lub jednorazowe plomby – nalepki foliowe pozostały nienaruszone
2. otwiera urnę i wyjmuje z niej karty do głosowania z zachowaniem szczególnej staranności w celu niedopuszczenia do uszkodzenia kart do głosowania lub urny wyborczej
3. w przypadku stwierdzenia, że w urnie znajdują się inne przedmioty niż karty do głosowania (w tym np. czyste kartki papieru), komisja oddziela je od kart do głosowania, a informacje o ich odnalezieniu odnotowuje **w punkcie 24 protokołu**.

Czynności po otwarciu urny wyborczej cd.

Krok 8.

- jeśli w obwodzie miało miejsce głosowanie korespondencyjne, komisja w pierwszej kolejności **ustala liczbę kart do głosowania, wyjętych z kopert** na kartę do głosowania i wrzuca je do pozostałych kart, liczbę wpisuje **w punkcie 10a** - *liczba ta powinna odpowiadać liczbie kopert na kartę do głosowania wrzuconych do urny.*
różnica jest możliwa tylko, gdy:
 - koperta na kartę do głosowania była pusta;
 - w kopercie znajdowała się więcej niż jedna karta do głosowania,
- **gdyby komisja wyborcza wyjęła z koperty na kartę do głosowania więcej niż jedną kartę do głosowania, komisja nie bierze pod uwagę żadnej z tych kart przy ustalaniu wyników głosowania.** (pismo PKW ZPOW.571.168.2024 z dnia 27 maja 2024 r)
 - tych kart nie uwzględnia się również w liczbie wskazywanej w punkcie 10a protokołu
- koperty na kartę do głosowania, z których komisja wyjęła kartę (*komisja pakuje w pakiet, opisuje i odkłada*)
- komisja przegląda wszystkie karty i **wydziela z nich karty całkowicie przedarte na dwie lub więcej części**, których **nie bierze się pod uwagę przy obliczeniach** (*komisja pakuje w pakiet, opisuje, opieczętowuje i odkłada*)

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

Krok 9.

komisja liczy karty całe wyjęte z urny – liczbę wpisuje **w punkcie 10 protokołu w punkcie 10a komisja** - wpisuje liczbę kart wyjętych z kopert na kartę do głosowania

komisje, w których nie było kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym (takich będzie zdecydowana większość) wpisują cyfrę „0” w punkcie 10a protokołu głosowania

10	Liczba kart wyjętych z urny			3	4	9
10a	w tym liczba kart wyjętych z kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym					1

Uwaga! Liczba z pkt 10 pomniejszona o liczbę z pkt 10a powinna być równa liczbie z pkt 4. Dodatkowo liczba z pkt 10a nie może być większa od liczby z pkt 9e; jeśli tak nie jest — **przypuszczalną przyczynę należy opisać w pkt 17.**

17.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt. 10 pomniejszoną o liczbę z pkt. 10a a liczbą z pkt. 4, a także o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt. 10a a liczbą z pkt. 9e; jeżeli różnice nie występują, wpisać „brak uwag” **1. jedna karta została całkowicie przedarta**
2. jednej karty wyborca nie wrzucił do urny – wystąpiła różnica dwóch kart, a zatem należy opisać w pkt.17

Krok 10.

komisja wydziela i liczy karty nieważne (tj. inne niż ustalone urzędowo lub nieopatrzone pieczęcią komisji) **liczbę wpisuje się w punkcie 11 protokołu**

- jeżeli liczba kart nieważnych **jest większa niż 0**, przypuszczalną należy opisać w punkcie 18 protokołu głosowania
- jeżeli liczba kart nieważnych **wynosi 0**, w punkcie 11 protokołu należy wpisać „0”, a w punkcie 18 protokołu wyrazi „brak kart nieważnych”

w związku z powyższym

pozostałe karty są kartami ważnymi i na ich podstawie ustala się wyniki głosowania.

liczbę kart ważnych wpisuje się w punkcie 12 protokołu głosowania

11	Liczba kart nieważnych <i>(bez pieczęci obwodowej komisji wyborczej lub inne niż urzędowo ustalone)</i>					1
12	Liczba kart ważnych			3	4	8

Uwaga! Suma liczb z pkt 11 i 12 **musi być równa liczbie** z pkt 10.

Jeśli w pkt 11 liczba jest większa niż 0, przyczynę należy opisać w pkt 18.

18.***)Uwagi o przypuszczalnej przyczynie wystąpienia kart nieważnych (pkt. 11); jeżeli liczba w pkt 11. wynosi 0, wpisać „brak kart nieważnych”: **jedną kartę komisja wydała wyborcy bez pieczęci komisji obwodowej**

- uznania głosu za nieważny komisja dokonuje po okazaniu karty wszystkim członkom komisji uczestniczącym w ustalaniu wyniku głosowania
- komisja jest obowiązana przejrzeć całą kartę do głosowania, a nie poprzestać na miejscu, w którym postawiono znak „x”, gdyż może się okazać, że znak taki wyborca postawił przy nazwisku lub nazwiskach kandydatów na więcej niż jednej liście, co powoduje nieważność głosu.
- wyborca może głosować tylko na jedną listę i na jednego kandydata z tej listy, przez co wskazuje jego pierwszeństwo do otrzymania mandatu, tak oddane głosy są głosami ważnymi
- komisja odkłada osobno karty z głosami nieważnymi i osobno karty z głosami ważnymi.
 - karty ważne z głosami nieważnymi należy zapakować w odrębne pakiety – według przyczyn nieważności głosu
- głos ważny czy nieważny? ... zasady kwalifikacji [\(prezentacja nr 3\)](#)

Ustalenie wyników głosowania (zasady ważności głosu)

Głos uznaje się za ważny także, gdy wyborca postawił znak „x”:

- 1. na jednej liście przy nazwisku dwóch lub większej liczby kandydatów.** Głos taki traktuje się jako oddany na tego kandydata spośród tych, przy których postawiono znak „x”, którego nazwisko jest umieszczone wyżej na tej liście;
- 2. wyłącznie przy nazwisku skreślonego kandydata.** Głos taki traktuje się jako oddany na listę bez wskazania pierwszeństwa do uzyskania mandatu;
- 3. przy nazwisku skreślonego kandydata oraz przy nazwisku innego kandydata z tej samej listy.** Głos taki traktuje się jako oddany na nieskreślonego kandydata;
- 4. przy nazwisku kandydata skreślonego z jednej listy i przy nazwisku kandydata z innej listy.** Głos taki traktuje się jako oddany na nieskreślonego kandydata z tej innej listy;
- 5. przy nazwisku kandydata z unieważnionej listy i przy nazwisku kandydata z innej (ale tylko jednej) listy.** Głos taki traktuje się jako oddany na kandydata z listy, której rejestracja nie została unieważniona.

Krok 11.

komisja ustala wyniki głosowania w obwodzie - **wypełnia protokół głosowania dla punktów 13 – 13c oraz punktu 14**

13	Liczba głosów nieważnych (z <i>kart ważnych</i>)					8
13a	w tym z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby kandydatów z różnych list					6
13b	w tym z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata					2
13c	w tym z powodu postawienia znaku „X” wyłącznie obok nazwiska kandydata na liście, której rejestracja została unieważniona					0

Uwaga! Suma liczb z pkt. 13a – 13c **musi być równa** liczbie z pkt. 13.

14	Liczba głosów ważnych oddanych łącznie na wszystkie listy kandydatów (z <i>kart ważnych</i>)			3	4	0
----	---	--	--	---	---	---

Uwaga! Suma liczb z pkt. 13 i 14 **musi być równa** liczbie z pkt. 12.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

Krok 12.

- komisja ustala – na podstawie kart z głosami ważnymi – liczbę głosów ważnych oddanych na każdą z list kandydatów
- czynność ta polega na sumowaniu liczby głosów oddanych na poszczególnych kandydatów z danej listy
- ustalone liczby komisja wpisuje w rubryce „Razem” przy nazwiskach poszczególnych kandydatów (w arkuszu pomocniczym)
- wynik powinien być taki jak liczba głosów ważnych oddanych na listę.
wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy na liście znajduje się nazwisko skreślonego kandydata!!!

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

Ustalenie liczby oddanych głosów na listę, w której brak skreślonych kandydatów

15. Na poszczególne listy kandydatów i umieszczonych na nich kandydatów oddano następujące liczby głosów ważnych:

Lista nr -
(nr listy) (skrót nazwy komitetu wyborczego)

Liczba głosów ważnych oddanych na listę:			1	1	0
--	--	--	---	---	---

Na poszczególnych kandydatów z tej listy oddano następujące liczby głosów ważnych:

1	BRATEK Tadeusz Jan				1	5
2	NIEZAPOMINAJKA Teresa Michalina					0
3	STOKROTKA Karolina Teresa					0
4	GOŹDZIK Kevin Józef				4	0
5	CHABER Sylwester				3	0
6	CHRYZANTEMA Jessica Barbara				2	5
Razem				1	1	0

Uwaga! Suma głosów oddanych na wszystkich kandydatów z danej listy (rubryka „Razem”) równa się liczbie głosów ważnych oddanych na tę listę. Wyjątek od tej zasady może dotyczyć listy, na której znajduje się nazwisko kandydata skreślonego z listy.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

Ustalenie liczby oddanych głosów na listę
w której widnieje kandydat skreślony po wydruku kart

15. Na poszczególne listy kandydatów i umieszczonych na nich kandydatów oddano następujące liczby głosów ważnych:

Lista nr..... —
(nr listy) (oznaczenie listy nazwą lub skrótem nazwy komitetu wyborczego)

Liczba głosów ważnych oddanych na listę:				9	0
--	--	--	--	---	---

Na poszczególnych kandydatów z tej listy oddano następujące liczby głosów ważnych:

1				1	2
2				2	5
3					0
4					0
5	Kandydat skreślony	x	x	x	x
6					0
7				3	0
8					8
9					8
10					6
Razem				8	9

Uwaga! Suma głosów oddanych na wszystkich kandydatów z danej listy (rubryka „Razem”) równa się liczbie głosów ważnych oddanych na tę listę. Wyjątek od tej zasady może dotyczyć listy, na której znajduje się nazwisko kandydata skreślonego z listy.

- jeżeli przy pracach komisji obecni byli mężowie zaufania, **w punkcie 20** protokołu głosowania – **należy wpisać ich liczbę**
- **w punkcie 21** protokołu komisja podaje liczbę mężów zaufania, którym wydano zaświadczenie stwierdzające spełnienie warunków niezbędnych do wypłaty diety
- do protokołu głosowania mogą wnieść **uwagi mężowie zaufania w punkcie 22,** lub **członkowie komisji w punkcie 23** protokołu
- należy bezwzględnie pamiętać o przestrzeganiu przepisów z zakresu ochrony danych osobowych. Jeżeli w treści uwag zostaną zamieszczone dane osobowe, **należy je zanonimizować na kopii protokołu głosowania wywieszanej dla zainteresowanych i widocznym po zamknięciu lokalu**

IV. UWAGI I ADNOTACJE

16.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy sumą liczb z pkt 3 i 4 a liczbą z pkt 1; jeżeli różnica nie występuje, wpisać „brak uwag”: **1.brak podpisu o wydaniu karty 2.komisja źle policzyła otrzymane karty lub przepisano dane z etykiet**

17.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt 10 pomniejszoną o liczbę z pkt 10a a liczbą z pkt 4, a także o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt 10a a liczbą z pkt 9e; jeżeli różnice nie występują, wpisać „brak uwag”: **1. jedna karta była całkowicie przedarta, 2. wyborca nie wrzucił karty do urny(zostawił w lokalu, zabrał ze sobą)**

18.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie wystąpienia kart nieważnych (pkt 11); jeżeli liczba w pkt 11 wynosi 0, wpisać „brak kart nieważnych”: **jedna karta była wydana bez pieczęci komisji obwodowej**

19.***) W trakcie głosowania wydano następujące zarządzenia; jeżeli nie wydano, wpisać „brak zarządzeń”: **brak zarządzeń**

20. Liczba mężów zaufania obecnych w obwodzie; jeżeli nie było mężów zaufania wpisać „0” 2

21. Liczba mężów zaufania, którym wydano zaświadczenie stwierdzające spełnienie warunków niezbędnych do wypłaty diety; jeżeli nie było takich mężów zaufania wpisać „0” 1

22.***) Adnotacja o wniesieniu uwag przez mężów zaufania z wymienieniem konkretnych zarzutów***); jeżeli nie ma, wpisać „brak zarzutów”: **brak zarzutów**

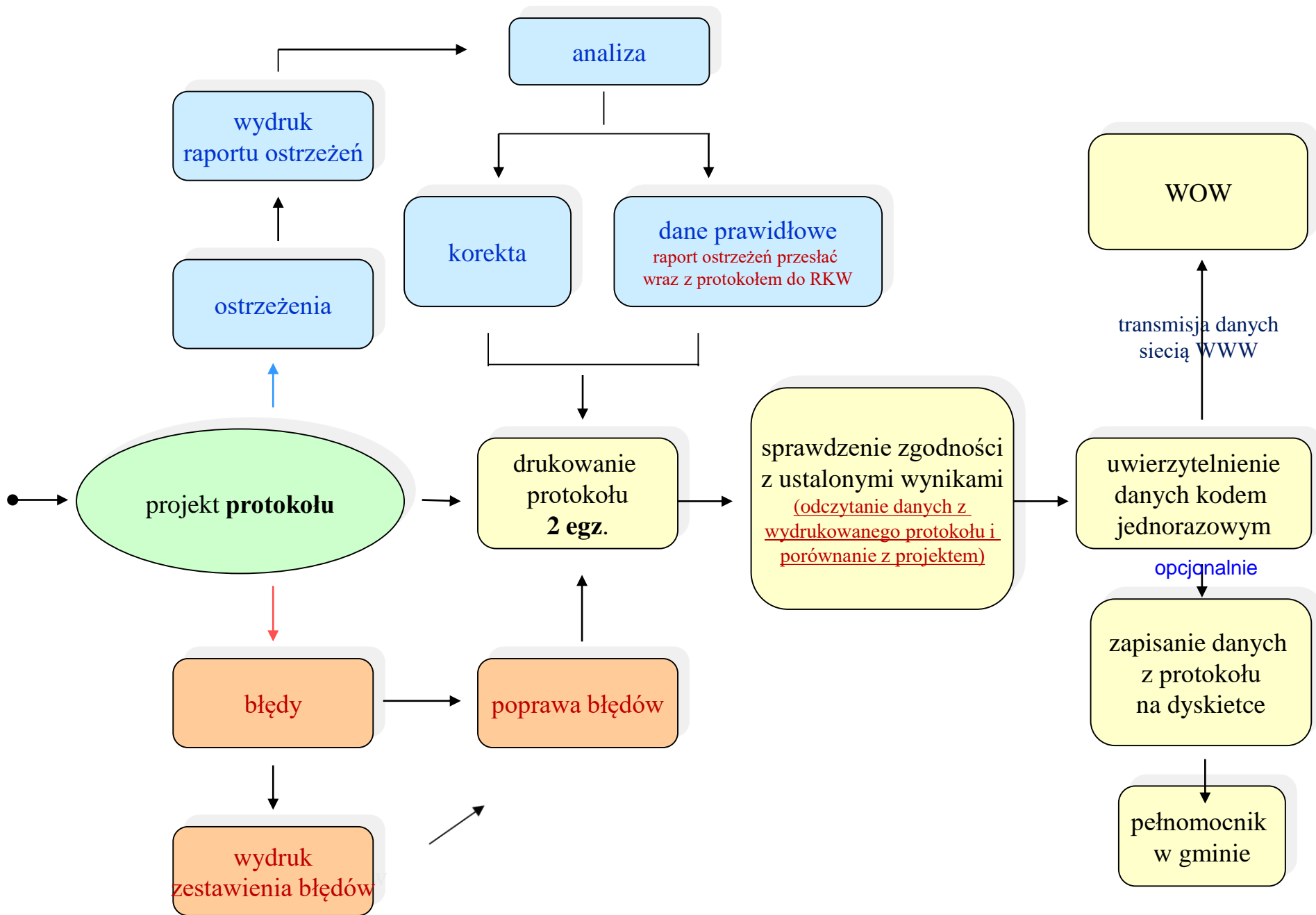
23.***) Adnotacja o wniesieniu uwag przez członków obwodowej komisji wyborczej z wymienieniem konkretnych zarzutów***); jeżeli nie ma, wpisać „brak zarzutów”: **brak zarzutów**

24.***) Inne uwagi; jeżeli nie ma, wpisać „brak uwag”: **brak uwag**

Sporządzanie protokołu z wykorzystaniem systemu informatycznego WOW

Warunki poprawności arytmetycznej danych liczbowych w protokołach głosowania w obwodach podlegające sprawdzeniu w systemie informatycznym

- 1. warunki konieczne**, które **muszą być** spełnione bezwzględnie
- 2. warunki dodatkowe**, które **powinny być** spełnione, ale w szczególnych okolicznościach mogą być niezachowane

- przewodniczący komisji **przekazuje operatorowi informatycznemu projekt protokołu w** celu wprowadzenia do systemu informatycznego
- system może sygnalizować **błędy (w kolorze czerwonym)** i **ostrzeżenia (w kolorze niebieskim)** - pomimo ewentualnych sygnalizacji nieprawidłowości **projekt należy wprowadzić do systemu WOW – do końca**
- gdy po wprowadzeniu wszystkich danych liczbowych system sygnalizuje błędy lub błędy i ostrzeżenia, **należy wydrukować zestawienia błędów i ostrzeżeń,**
- obowiązkiem komisji jest zlokalizowanie błędu i jego usunięcie !
- komisja zobowiązana jest **przeanalizować treść komunikatu o błędzie**, a jeśli to jest konieczne - **powtórzyć czynności związane z ustaleniem wyników głosowania.**

- jeśli system informatyczny nie sygnalizował błędów lub zostały one usunięte, **należy wydrukować protokół głosowania**
- przed wydrukiem należy **oznaczyć w aplikacji członków komisji** uczestniczących w ustalaniu wyników głosowania, **którzy podpiszą protokół głosowania**
- komisja sprawdza zgodność danych w wydrukowanym protokole z ustalonymi wynikami głosowania !!
sprawdzenie polega na odczytaniu na głos danych z wydrukowanego protokołu i porównanie ich z danymi z projektu protokołu przekazanego operatorowi informatycznemu - ta czynność jest do bezwzględnego wykonania!!!

UWAGA:

Analiza przyczyn wniesienia przez wyborców protestów wyborczych wskazuje, że częstym niedopatrzeniem komisji jest **błędne przypisanie liczby otrzymanych głosów, dla (sąsiadujących ze sobą na liście) kandydatów**, z tej samej listy.

Komisja sprawdza ...

- parafy członków komisji na wszystkich stronach protokołu nie mogą nachodzić na kod kreskowy
- wszystkie strony protokołu **muszą zawierać ten sam unikatowy kod**

Przykład

- protokół musi być kompletny tj. zawierać wszystkie strony.
- czy do protokołu dołączono wszystkie załączniki
- czy protokół został **opatrzone pieczęcią obwodowej komisji wyborczej !!**

- jakakolwiek zmiana, w protokole, powoduje konieczność ponownego wydruku tego protokołu oraz powoduje konieczność ponownej transmisji danych
- jeżeli możliwości **techniczne nie pozwoliły** na transmisję danych z protokołów, operator dokonuje **zapisu danych na nośniku elektronicznym**
- **protokół głosowania w obwodzie (w dwóch egzemplarzach)** podpisują wszyscy członkowie komisji obecni przy ich sporządzeniu, także ci, którzy wnieśli do nich uwagi;
- wszyscy członkowie komisji obecni przy sporządzeniu protokołu **parafują wszystkie strony obu egzemplarzy protokołu, z wyjątkiem strony z podpisami członków komisji (podpisy mogą być nieczytelne!!)**

- komisje zwracają uwagę, by wydrukowane zostały wszystkie strony oraz **strona zawierająca kod QR**
- **poza** – dwoma egzemplarzami - **oryginału protokołu** głosowania **komisja sporządza dwie kopie protokołu głosowania**
 - ✓ *w tytułach formularzy należy wykreślić wyraz „protokół” i wpisać wyrazy „kopia protokołu”*
 - ✓ *kopie poświadczają za zgodność z oryginałem członkowie komisji obecni przy ich sporządzeniu, podpisując je, parafując każdą stronę i opatrując je pieczęcią komisji na ostatniej stronie*
 - ✓ *kopie protokołu głosowania nie mogą zawierać strony z kodem QR*

- **jeden egzemplarz kopii protokołu** komisja **wywiesza w miejscu łatwo dostępnym** dla zainteresowanych (*zanonimizowany i bez strony z kodem QR*)
 - ✓ wywieszenie kopii protokołu głosowania powinno nastąpić niezwłocznie po sporządzeniu protokołu, jednak nie wcześniej niż po zakończeniu głosowania w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.
 - ✓ **godzinę, od której komisja może wywiesić protokół głosowania, poda Państwowa Komisja Wyborcza**
- **drugi egzemplarz kopii protokołu** przewodniczący komisji lub jego zastępca **przekazuje niezwłocznie wójtowi**, za pośrednictwem pełnomocnika rejonowej komisji wyborczej.
- **w miarę możliwości technicznych** zainteresowani mężowie zaufania i członkowie komisji mogą otrzymać kopie protokołu głosowania.

KOMUNIKAT
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 27 maja 2024 r.

w sprawie godziny, od której będzie można udostępniać wyborcom wyniki głosowania w obwodzie w wyborach do Parlamentu Europejskiego
zarządzonych na dzień 9 czerwca 2024 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 349 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz. 721) informuje, że w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 9 czerwca 2024 r. zakończenie głosowania w państwach członkowskich Unii Europejskiej nastąpi najpóźniej w dniu 9 czerwca 2024 r. o godz. 23.00 czasu polskiego.

W związku z tym obwodowe komisje wyborcze mogą podawać do wiadomości publicznej wyniki głosowania w obwodzie od godz. 23.00 czasu polskiego w dniu 9 czerwca 2024 r.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej
Sylwester Marciniak

Wydawanie zaświadczeń członkom komisji i mężom zaufania

- **przewodniczący komisji lub jego zastępca, zobowiązany jest do:**
 - ✓ prowadzenia ewidencji czasu przebywania mężów zaufania w lokalu wyborczym
 - ✓ wydania mężowi zaufania zaświadczenia:
1. **niezbędnego do wypłaty diety** dla mężów zaufania, jeżeli obserwowali głosowanie **przez co najmniej 5 godzin i obserwowali cały przebieg ustalania wyników głosowania do momentu podpisania protokołu głosowania**
 - należy zwrócić szczególną uwagę, aby omyłkowo nie wydać zaświadczenia mężowi zaufania, **który nie jest uprawniony do obserwacji czynności komisji**
 2. **usprawiedliwiającego nieobecność w pracy** w związku z wykonywaniem zadań męża zaufania (art. 103ba § 1 i 2 Kodeksu wyborczego)
 - wydane dopiero po podpisaniu protokołów głosowania oraz wprowadzeniu do sieci WOW, a także po wywieszeniu kopii protokołów

Wydawanie zaświadczeń członkom komisji i mężom zaufania

3. usprawiedliwiającego nieobecność w pracy członkom komisji:

- na dzień głosowania oraz liczenia głosów, a także na dzień następujący po dniu, w którym zakończono liczenie głosów, z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy, o którym mowa w art. 154 § 4 pkt 1 Kodeksu wyborczego
- w związku z wykonywaniem innych zadań członka komisji do 5 dni z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia

Wydawanie zaświadczeń członkom komisji i mężom zaufania

- **ewidencja czasu przebywania mężów zaufania** w lokalu wyborczym, sporządzana jest w dwóch egzemplarzach, z których **jeden!** **przekazywany jest wójtowi**, za pośrednictwem urzędnika wyborczego (w celu weryfikacji uprawnienia do wypłaty diety dla mężów zaufania)
- **a drugi!** stanowi dokument z wyborów i jest przekazywany urzędnikowi wyborczemu w depozyt w drugim opakowaniu zbiorczym, łącznie z innymi dokumentami
- należy zwrócić uwagę, aby egzemplarza ewidencji przeznaczonego dla wójta omyłkowo nie wydać mężowi zaufania albo nie spakować z innymi dokumentami z wyborów

Przekazywanie protokołu głosowania Rejonowej Komisji Wyborczej

- koperty z protokołami nie mogą być otwierane na żadnym etapie ich przekazywania.
- w stanie nienaruszonym muszą być dostarczone do Pełnomocnika Rejonowej Komisji Wyborczej a następnie do siedziby Komisji w Białymstoku przy ul. Mickiewicza 3
- w czasie przewożenia i przekazywania kopert mogą być obecni mężowie zaufania i obserwatorzy międzynarodowi.
- mężowie zaufania kończą pełnienie swej funkcji wraz z przekazaniem protokołów właściwej komisji
- przewodniczący komisji ustala z członkami komisji sposób komunikowania się w razie potrzeby zwołania posiedzenia w przypadku nieprzyjęcia protokołu głosowania przez pełnomocnika rejonowej komisji wyborczej. **Członkowie komisji zobowiązani są do pozostawania w gotowości do wzięcia udziału w ewentualnym nadzwyczajnym posiedzeniu komisji**

Przekazywanie protokołu głosowania Rejonowej Komisji Wyborczej

przewodniczący komisji lub jego zastępca przekazuje pełnomocnikowi rejonowej komisji wyborczej:

1. w pierwszej kopercie - jeden egzemplarz (oryginał) protokołu głosowania z wszystkim załącznikami (jeżeli były sporządzone) oraz kartkę z kodem QR wraz z raportem ostrzeżeń jeżeli został sporządzony!! zwróć uwagę!
2. w drugiej kopercie - kopię protokołu głosowania wraz ze wszystkimi załącznikami, ale bez strony z kodem QR
3. w trzeciej kopercie - informatyczny nośnik danych (jeżeli komisja nie miała możliwości transmisji danych w ramach systemu WOW)

Postępowanie w przypadku stwierdzenia wadliwości protokołu

- jeżeli terytorialna komisja wyborcza stwierdzi, że protokół został sporządzony błędnie, wezwie obwodową komisję wyborczą do usunięcia błędów
- w takiej sytuacji przewodniczący komisji niezwłocznie zwołuje posiedzenie w celu usunięcia błędów. Protokół zawierający błędy stanowi dokument z głosowania
- na pierwszej stronie protokołu należy uczynić adnotację „**WADLIWY**”
- adnotację tę podpisują wszyscy członkowie komisji obecni przy tej czynności i opatrują swoją okrągłą pieczęcią

prawidłową treść protokołu należy podać do wiadomości publicznej poprzez wywieszenie protokołu w siedzibie komisji

OPISANE PAKIETY z kartami

Do pierwszego opakowania zbiorczego komisja wkłada osobno:

Opisane pakiety zawierające posegregowane **ważne, nieważne i niewykorzystane** karty do głosowania

Następnie dokładnie zamyka opakowanie zbiorcze, opisuje i pieczętuje przy użyciu pieczęci komisji, tak aby jego otwarcie nie odbyło się bez naruszenia odcisku pieczęci

Postępowanie z dokumentami w wyborów

Do drugiego opakowania zbiorczego komisja wkłada:

Drugi egzemplarz protokołu

Spis wyborców (wraz z aktami pełnomocnictwa)

Lista wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa

Pakiety wyborcze z podziałem wg. pkt.160

wytycznych PKW (pkt.4 – 7c)

Nośniki otrzymane od mężów zaufania

Drugi egzemplarz ewidencji czasu przebywania mężów zaufania;

Drugie egzemplarze zaświadczeń - wydanych mężom zaufania oraz członkom komisji;

Wszystkie arkusze pomocnicze i niewykorzystane formularze protokołów oraz wadliwie sporządzone i drugie egzemplarze raportu ostrzeżeń.

Następnie dokładnie zamyka opakowanie zbiorcze, opisuje i pieczętuje przy użyciu pieczęci komisji, tak aby jego otwarcie nie odbyło się bez naruszenia odcisku pieczęci.

Postępowanie z dokumentami z wyborów

Do trzeciego opakowania zbiorczego komisja wkłada:

- pozostałą dokumentację komisji, w tym protokoły posiedzeń i uchwały, urzędowe obwieszczenia, komunikaty oraz inne dokumenty dotyczące obsługi OKW

Osobno pakuje się:

- jeden egzemplarz ewidencji czasu przebywania mężów zaufania w lokalu wyborczym

Po otrzymaniu informacji o przyjęciu protokołu głosowania przez rejonową komisję wyborczą przewodniczący komisji przekazuje urzędnikowi wyborczemu:

- 1) wszystkie opakowania zbiorcze i paczki z dokumentami dotyczące wyborów
- 2) pieczęć komisji;
- 3) jeden egzemplarz ewidencji czasu przebywania mężów zaufania w lokalu wyborczym
- 4) osłony na spis wyborców
- 5) nakładkę na kartę do głosowania
- 6) niewykorzystane materiały biurowe w tym jednorazowe plomby – nalepki foliowe wraz z protokołem wewnętrznym wykorzystanych plomb.